

Bibliografie over plantennamen

Tineke De Pauw

Het 24ste deel in de reeks *Werken van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie* is een bibliografie van alle publicaties over plantennamen in Nederland, Nederlandstalig België en Frans-Vlaanderen. De bibliografie wordt voorafgegaan door een zeer beknopte maar degelijke inleiding op de studie van plantennamen en een toelichting bij de opbouw van de verzameling. De bibliografie zelf is immers op verschillende manieren ontsloten.

Het eerste deel van het boek bevat een overzicht van alle publicaties over plantennamen, alfabetisch per auteur gerangschikt (of op de titel van het artikel, als de auteur onbekend is). Per auteur worden de publicaties chronologisch gerangschikt. In het tweede deel worden ongepubliceerde studies opgenomen; dat zijn bijv. doctoraal- en licentiaatsscripties. Het omvangrijkste deel van de bibliografie is het derde deel, waarin de publicaties gerangschikt worden per behandelde plant, aangeduid met de Nederlandse benaming (er zijn ook enkele anderssoortige trefwoorden). Onder elk kopje worden de betreffende publicaties alfabetisch per auteur opgesomd, met terugverwijzing naar het eerste deel.

De werkelijke waarde van de bibliografie ligt vooral in dat derde deel besloten. Door middel van een symbolensysteem deelt Har Brok per publicatie heel wat informatie mee: is het een gepubliceerde bron of niet, handelt de publicatie volledig of slechts ten dele over de betreffende plant, is er een kaart bij of niet, en zo ja, welk type kaart (ingeschreven kaart, isoglossen-, symbolen- of vlakkenkaart). Bovendien worden ook nog recensies van en reacties op de publicatie vermeld.

Het vierde deel van de bibliografie bevat een register op de Latijnse botanische plantnamen. Hierbij wordt echter enkel naar de overeenkomstige Nederlandse naam van de plant verwezen, waarmee de lezer in het derde deel alle gedetailleerde informatie kan terugvinden. Ten slotte is er ook nog een korte lijst met nagekomen aanvullingen.

Deze bibliografie over plantennamen komt niet uit de lucht vallen: het is het sluitstuk bij een lange reeks overzichten, die in een eerste versie al in 1987 verscheen in het voorwoord van Har Brok bij de hedruk van Heukels' *Woordenboek der Nederlandsche volksnamen van planten* uit 1907. Op die eerste versie verschenen nadien bijna jaarlijks aanvullingen en verbeteringen in Taal en Tongval, telkens door dezelfde auteur.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat een bibliografie die al meer dan 15 jaar bijgehouden, aangevuld en verbeterd wordt, bij haar definitieve publicatie haar deugdelijkheid niet meer hoeft te bewijzen. We kunnen dan ook niet anders dan positief zijn. Har Brok neemt alle publicaties op over plantennamen in ons taalgebied, behalve die over plantlore. Dat zijn publicaties die zich met de folklore rond planten bezig houden, maar waar soms zijdelings planten namen aan bod komen. De taalkundige informatie in dit soort artikels is doorgaans zeer mager en dikwijls onjuist, waardoor het niet opnemen van de publicaties over plantlore in deze toch op plantnamen gerichte bibliografie volledig gerechtvaardigd is en zelfs toegejuicht kan worden.

De gedetailleerde informatie bij elke vermelde publicatie maakt de bibliografie werkelijk de moeite waard. Het is ook duidelijk dat de auteur elk artikel zelf doorgenomen heeft en elke kaart zelf bestudeerde. Bij elke kaart wordt vermeld welk gebied ze bestrijkt. Hoe nauwkeurig dat wel gedaan is, blijkt uit het feit dat bijv. elke kaart uit de publicatie 'Woordenboek van de Vlaamse Dialecten: Flora', waarvan de kaarten normaal het gebied Frans-, West-, Zeeuws- en Oost-Vlaanderen beslaan, bekeken werd. Als een bepaalde kaart toevallig geen gegevens voor Frans-Vlaanderen bevat, wordt dat ook zo aangegeven.

De bibliografie van de publicaties over plantennamen in Nederland, Nederlandstalig België en Frans-Vlaanderen van Har Brok is voor elke geïnteresseerde het ultieme naslagwerk. Voor de auteur zelf mag het als de welverdiende kroon op het werk van veel jaren beschouwd worden.

Har BROK, *Publicaties over plantennamen in Nederland, Nederlandstalig België en Frans-Vlaanderen*. Werken van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie 24 (2003), 160 blz.